

[Jørgen Gram.]

enden også ved de møder, rigsdagsudvalget holder.

Med den største forbavselse hørte jeg ved den højtærede ministers fremsættelse af lovforslaget for første gang om, hvilket mægtigt personel af jurister, assistenter o. s. v. der har været beskæftiget i den røde bygning ved administrationen af denne lov. Men hvad ville de forskellige ministre have sagt, hvis rigsdagsudvalget ville have trængt ind i deres cirkler og krævet oplysninger og givet råd om, hvilke og hvor mange embedsmænd der skulle bruges?

Jeg finder anledning til at spørge: Er det ministeren, der har fundet ud af, hvor mange embedsmænd der er beskæftiget i ministeriet ved administrationen af denne lov, eller er det det nedsatte spareudvalg, som nu har virket i flere år, og som, hvis det er så grelt, som det i hvert fald lød i forelæggelsestalen, naturligvis burde været snublet over dette forhold ved første øjekast? Hvis ikke det er det nedsatte spareudvalg, kommer vi næsten til at spørge, om der måske skal nedsættes et nyt for at gå det udvalg efter i sømmene, som har til opgave at se det hele efter i sømmene. — Personellet i lejlighederne kommer jeg til senere.

På baggrund af de bemærkninger, hvorved lovforslaget nu er fremsat, kommer jeg til at gå lidt ind på, om rigsdagen skal ændre sin indstilling til de problemer, som berøres af loven. Lad os blot tage hele loven op til nyvurdering. Det første må blive, om man ikke kan undvære det hele. Ministeren opkastede jo selv spørgsmålet og besvarede det med et nej. Jeg synes, det er rigtigere, om det bliver rigsdagsudvalget, der tager spørgsmålet op og kommer til et resultat, enten det nu bliver, at ordningen skal bestå i dens nuværende omfang, eller den skal skæres ned til 2—3 lejligheder, sådan som ministeren foreslår, eller at det hele er en fejltagelse, og at alle skolerne nu skal afvikles.

Allerede ved behandlingen af loven i 1947 sagde jeg, at skolerne skulle skæres ned til det mindst mulige, skolerne måtte ikke være det centrale, men jeg slog en tyk streg under, at det måtte være opgaven for skolerne at give de unge arbejdsløse vilje til arbejdet og hurtigst muligt føre dem ud i det praktiske erhvervsliv. Hvis skolerne ikke svarede til forventningerne, skulle de ikke opretholdes. Det samme siger jeg nu. Vi må huske på, hvad det er for et arbejdsløst klientel, vi har med at gøre. Det er helt overvejende fra byerne, selvom

vi nu hørte af den foregående taler, at der er en del indvandrere fra landet. En vis del af de pågældende arbejdsløse er pæne unge mænd. En anden del består af unge, der er uden nogen som helst uddannelse, som måske aldrig har prøvet, hvad arbejde er, som er uden vilje, uden evne, uden fysik eller opdragelse til at gå ind i et regelmæssigt arbejde hver dag; der er desuden nogle, som er kriminelt belastet, andre med visse ubehagelige sygdomme, trang til spiritus, og atter andre, der er underbegavede eller de såkaldt asociale som f. eks. mange af dem, Kofoed her i København tager sig af. De er også inde under denne lovgivning og kan komme ud på de her omhandlede skoler.

Alle de nævnte personer kan ikke direkte anbringes i det praktiske erhvervsliv. Der må en sanering til, og det var jo meningen, at denne skulle finde sted på skolerne. Nedlægger vi disse, vil samfundet desværre på en eller anden måde senere komme til at tage sig af en del af de her nævnte grupper, og det bliver dyrt. Hvis skolerne ikke er, som de burde være, og som de er tænkt, er bestræbelserne på skolerne måske forgæves, og så behøver man ikke at tage hensyn til dem.

Man prøver nu ude på skolerne at rette så mange som muligt op. Når ministeren nu har til hensigt at lade 2—3 skoler alene klare opgaven og modtage de unge arbejdsløse, skal jeg på nærværende tidspunkt ikke ud tale mig herom; det vil jeg overlade til det udvalg, som ministeren forudså vil blive nedsat, og så kan ministeren senere træffe sin bestemmelse, for det drjer sig jo her om en udpræget bemyndigelseslov. Hvis der, som nogle siger, i nær fremtid som følge af hele den politiske udvikling ude og hjemme skulle opstå større arbejdsløshed, er øjeblikket til nedskæring eller til fuldkommen nedlæggelse måske ikke så heldigt valgt.

Er omkostningerne pr. elevdag da ikke for store? Jo, det synes jeg absolut, meget for store. Jeg har igennem mange år påpeget det urimelige i, at det var meget billigere at indlogere de arbejdsløse på et godt hotel end på skolerne. Men løsningen af denne samfundsopgave er jo krævet af rigsdagen. Måske er det sat for dyrt op i lighed med, hvad der er tilfældet på mange andre områder. Hvordan er det f. eks. med børnehaver? Hvad koster de ikke årligt pr. barn? Jeg ville tro, det er et par tusind kroner. Og hvad koster det ikke at have et barn på opdragelsehjem? Det er vist en 5 000 kr. pr. barn. Hvor mange millioner koster skolebespisningen ikke samfundet! Det er